

Rijksvertegenwoordiger voor de
openbare lichamen
Bonaire, Sint Eustatius en Saba

> Retouradres Postbus 357 Kralendijk Bonaire, Caribisch Nederland

Gezaghebber Openbaar Lichaam Bonaire
de heer E. Rijna
Bestuurskantoor
Plaza Reina Wilhelmina 1
Bonaire, Caribisch Nederland

Rijksvertegenwoordiger

Kaya International z/n
Kralendijk
Bonaire, Caribisch Nederland
Postbus 357
Kralendijk
Bonaire, Caribisch Nederland
www.rijksdienstcn.com

Contactpersoon
Secretariaat Bonaire

T +599 7158304

rijksvertegenwoordiger@

rijksdienstcn.com

Kenmerk

Rv/15u/022

Datum 1 april 2015
Betreft Verkiezingen

Geachte Gezaghebber Rijna,

Nu de stof van de verkiezingen wat is neergedaald, maak ik van deze gelegenheid gebruik om een aantal punten die mij in aanloop naar de verkiezingen zijn opgevallen bij u, als hoofd van het Stembureau, onder de aandacht te brengen.

Het betreft de volgende aandachtspunten:

1. Er was, ondanks verschillende controles, een typefout in de naam van een kandidaat op het voorbeeldbiljet dat de inwoners van Bonaire thuis hebben ontvangen, terecht gekomen. Overigens is deze fout tijdig hersteld, zodat de naam wel juist op het officiële stembiljet is vermeld.
2. Op hetzelfde voorbeeldbiljet staan de politieke partijen gepresenteerd in de kleur van hun partij en is een foto van de lijsttrekker toegevoegd. Ondanks het ontbreken van omlijnde regels over de presentatie van dit biljet, ben ik van mening dat deze presentatie tot verwarring kan leiden op de verkiezingsdag aangezien de officiële kandidatenlijst er anders uit ziet.
3. Een van de kandidaten voldeed niet aan de voorwaarden van het passief kiesrecht.
4. In uw advertentie van 16 maart jl. (krant Extra) geeft u aan dat mensen als geldig legitimatiemiddel een Bonaireans rijbewijs, een Nederlands paspoort en een sedula kunnen overleggen. Het was onduidelijk of bijvoorbeeld ook een Venezolaanse sedula gebruikt kan worden als geldige legitimatie. Ik vraag hiervoor uw speciale aandacht omdat niet-ingezetene die langer dan vijf jaar woonachtig zijn op Bonaire, hun stem mogen uitbrengen.

Mij hebben signalen bereikt dat het openbaar lichaam bij de aanvraag van een schriftelijke volmacht door een burger om een identiteitsbewijs heeft gevraagd. Ik wijs u erop dat de Kieswet het overleggen van een identiteitsbewijs bij de aanvraag van een schriftelijke volmacht niet voorschrijft. Dit knelpunt is ook door uw collega op Saba gesignaleerd. Daarnaast heb ik enkele (mondellinge) signalen gekregen over het mogelijk kopen/verkoop van stempassen en het ronselen van stempassen en kiezers. In dat kader wijs ik u erop dat er opvallend veel stemmen per volmacht (1086, waarvan 86 schriftelijk) zijn uitgebracht.

Datum
1 april 2015

Ik ga er vanuit dat u deze punten mee zult nemen in uw evaluatie van het verloop van de verkiezingen. Een afschrift van deze brief doe ik tevens toekomen aan het ministerie van BZK.

Hoogachtend,

De ~~Rijksvertegenwoordiger~~ voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba,

~~G.P. Isabella~~

Democratic Party
St. Eustatius

Founded: 1949

Aan: Hoofd Stembureau St. Eustatius, Dhr. Gerald Berkel
Rijksvertegenwoordiger, Dhr. Gilbert P. Isabella

Onderwerp: Onderzoek naar misbruik stemmen bij volmacht tijdens Eilandsraadverkiezingen
St. Eustatius 18 maart 2015

St. Eustatius, 31 maart 2015

Geachte heren,

Hierbij vragen wij U een onderzoek in te stellen naar het verloop van de eilandsraadverkiezingen van 18 maart j.l. te St. Eustatius. De reden dat wij U dit vragen is dat er naar onze mening sterke aanwijzingen zijn dat de verkiezingen niet geheel volgens de wettelijke regels zijn verlopen. Wij willen hierbij wel benadrukken dat wij dit verzoek niet primair doen om de uitslag van de verkiezingen achteraf te beïnvloeden of specifieke partijen of personen te beschuldigen van onrechtmatige handelingen. Veeleer is ons verzoek bedoeld om de tekortkomingen van de sinds 2010 geïntroduceerde regels aan de kaak te stellen.

Uit het proces-verbaal van de verkiezingsuitslag blijkt dat er in totaal 1580 geldige stemmen zijn uitgebracht. Het aantal stemmen dat bij volmacht is uitgebracht is 482 oftewel ruim 30% van het totaal aantal uitgebrachte geldige stemmen. Dit aantal zou gezien de kiesdeler voldoende zijn geweest voor twee van de vijf te verdelen zetels in de eilandsraad en is zelfs een stem meer dan het aantal stemmen uitgebracht voor de PLP, de partij die met 481 stemmen de meeste stemmen heeft behaald.

Wij vragen ons af of U onze mening deelt dat dit voldoende grond geeft om te twijfelen aan de juistheid van de wijze waarop dit grote aantal volmachten is verkregen. In de media zijn artikelen verschenen over het ronselen van stemmen door politici en hun aanhangers onder bejaarden (zie kopie Caribisch Netwerk). Ook zijn studenten, studerende buiten St. Eustatius, door politici per email benaderd waarbij om hun volmacht wordt verzocht om namens hen te stemmen (zie bijgaande kopie email). Alhoewel het hier incidenten betreft, heeft het er alle schijn van dat het ronselen van stemmen op grote schaal heeft plaatsgevonden hetgeen strafbaar is conform Art 28 van de kieswet.

Wij zijn van mening dat het goed is te bezien of het fenomeen van stemmen bij volmacht wel past in onze cultuur, waarbij de politici zo ontzettend dicht bij de kiezers staan. Onder de voormalige

Nederlandse Antillen was het stemmen bij volmacht om die reden en om daarmee fraude en corruptie tegen te gaan al geruime tijd niet mogelijk.

Wie zien Uw reactie gaarne tegemoet.

Hoogachtend,

N. Sneek
Voorzitter DP

W.R. Fleming
Secretaris DP

C.c: Kiesraad
Vaste Kamercommissie voor Koninkrijksrelaties
Minister BZK
BC OL St. Eustatius
Eilandsraad OL St. Eustatius

Bijlagen: Kopie Caribische Netwerk 18 maart j.l.
Email E. Henriquez
Proces-verbaal verkiezingsuitslag

Model P 22-2

Proces-verbaal van de verkiezingsuitslag van de gemeenteraad / de eilandsraad / provinciale staten

Met dit formulier wordt verslag gedaan van de zitting waarin de uitslag is vastgesteld van de verkiezing voor de gemeenteraad, eilandsraad of provinciale staten van een provincie die uit één kieskring bestaat.

1. Verkiezing

Het gaat om de verkiezing van:

- de gemeenteraad van
 de eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire Saba Sint Eustatius
 de provinciale staten van

Datum verkiezing

12-03-2015 (dd-mm-jjjj)

2. Zitting

Het betreft de openbare zitting van het hoofd- c.q. centraal stembureau in Ernest van Putten Youth Centre

Datum zitting 20 maart 2015

Tijdstip zitting 10.00 uur

3. Aantal stemmen per lijst en kandidaat

Aanduiding politieke groepering	DP		
Lijstnummer	1		
Volgnummer op de lijst	naam kandidaat		aantal stemmen
1	Spanner, F.E.A. (Adelka)		134
2	Sneek, N. (Koos)		135
3	Simmons, E.C.		64
4	Patrick, M.A.		38
5	Woodley-Charles, C.A. (Christina)		36
6	Spanner-Carty, R.A.		30
7	Mercera-Gibbs, S.R.		20
8	Murray, M.A.		9
9	Berkel, R.A.		7
Totaal (stemcijfer)			473

Partijnaam	UPC	
Lijstnummer	2	
Nummer op de lijst	Naam kandidaat	Aantal stemmen
1	Zaandam, R.C. Reginald	67
2	Merkman, R.E. (Reuben)	104
3	Henriquez, E.J. (Elvin)	26
4	Simmons, D.A.U. (Derrick)	14
5	Duinker, P.D. (Perla)	9
6	de Jesus, E.M. (Eligio)	6
7	Courtar, R.D. (René)	18
Totaal (stemcijfer)		244

Partijnaam	PLP	
Lijstnummer	3	
Nummer op de lijst	Naam kandidaat	Aantal stemmen
1	van Putten, C.I. (Clyde)	251
2	McKenzie-Tatem, A.N. (Astrid)	58
3	Leerdam, R.M.C. (Rechelline)	50
4	Woodley, C.A. (Charles)	64
5	Duiveman, L. (Laurens)	18
6	Spanner-Schmidt, A.C. (Arlene)	20
7	Richardson, S.E.L. (Sean)	7
8	van Putten, B.L. (Brenda)	4
9	Redan, R.A. (Raynaldo)	9
Totaal (stemcijfer)		481

Partijnaam	STEP	
Lijstnummer	4	
Nummer op de lijst	Naam kandidaat	Aantal stemmen
1	Brown, F.A. (Franklin)	82
2	Mitchell, H.T. (Hadaki)	40
3	Anson, J.C. (Jacq)	5
4	Jones, I.M. (Ligia)	7
Totaal (stemcijfer)		134

Partijnaam	SLAM	
Lijstnummer	5	
Nummer op de lijst	Naam kandidaat	Aantal stemmen
1	Ujfrack-Marsdin, M.V. (MIII)	30
2	Tearr, C.A. (Carlyle)	36
Totaal (stemcijfer)		66

Partijnaam		
Lijstnummer	6	
Nummer op de lijst	Naam kandidaat	Aantal stemmen
1	Schmidt, G.W. (Glenn)	126
2	Lopes, G.A. (Gershon)	11
3	Spanner, P.W. (Joshua)	25
4	Schmidt, E.O. (Edsel)	20
Totaal (stemcijfer)		182

Aanvullen met benodigde regels.

4. Aantal blanco en ongeldige stemmen

Het aantal blanco stemmen bedraagt 6
Het aantal ongeldige stemmen bedraagt 8

5. Verschil tussen het aantal toegelaten kiezers en het aantal getelde stemmen

In de processen-verbaal is vastgesteld in hoeverre er:

- meer stembiljetten zijn geteld, dan dat er kiezers zijn toegelaten;
  - minder stembiljetten zijn geteld, dan dat er kiezers zijn toegelaten;
- Voor beide categorieën afzonderlijk stelt u het aantal voor de verkiezing vast.

Welke verschillen zijn in de processen-verbaal vastgesteld, tussen het aantal toegelaten kiezers en getelde stembiljetten?

- In de stembureaus zijn stembiljetten meer geteld, dan dat er kiezers zijn toegelaten tot de stemming.
- In de stembureaus zijn stembiljetten minder geteld, dan dat er kiezers zijn toegelaten tot de stemming.

Hoe worden deze verschillen in de processen-verbaal verklaard?

Mogelijke redenen van het verschil

☐ Kiezers die een stembiljet hebben gekregen, hebben loch niet gestemd.	Hoe vaak sprake van?
☐ Er zijn te weinig stembiljetten uitgereikt.	keer
☐ Er zijn te veel stembiljetten uitgereikt.	keer
☐ Er zijn stembiljetten kwijlgeraakt.	keer
☐ Geen verklaring.	keer
☐ Andere verklaring.	keer

6. Aantal kiezers dat bij volmacht mocht stemmen

Het aantal kiezers dat mocht stemmen met een geldig volmachtsbewijs (schriftelijk of via ingevulde achterkant van de stempas), bedraagt 478

7. Aantal stemmen per lijst

lijstnummer	aanduiding politieke groepering	aantal stemmen
1	DP	
2	UPC	473
3	PLP	244
4	STEP	401
5	SLAM	134
6		66
	blaat	182
	Aanvullen met benodigde regels.	1580

8. Kiesdeler

Totaal aantal geldige stemmen op kandidaten

1580

aantal zetels

5

kiesdeler

316

9. Lijstencombinaties

a. Zonder lijstencombinaties zouden de aan de verkiezing deelnemende politieke groeperingen zelfstandig het volgende aantal zetels hebben behaald:

lijstnummer   aantal zetels

Aanvullen met benodigde regels

b. De volgende lijstencombinaties worden in aanmerking genomen:

lijstnummer of letter lijstencombinatie	lijstnummers	stemcijfers van de lijsten	lijsten die voor de combinatie in aanmerking zijn genomen	aantal stemmen in aanmerking genomen lijstencombinatie
--	--------------	-------------------------------	--	---

Aanvullen met benodigde regels.

10. Verdeling van de volle zetels

lijstnummer of letter lijstencombinatie (met nummers van verbonden lijsten)	aantal stemmen	kiesdeler	=	aantal volle zetels
1	473	316	=	1
1	481	316	=	1
			=	
			=	
			=	

Aanvullen met benodigde regels.

Totaal aantal zetels	5
Totaal aantal toegewezen volle zetels	2
Restzetels	3

11. Verdeling van de restzetels

Bij 19 of meer te verdelen zetels

De restzetels zijn achtereenvolgens toegewezen aan de lijsten of lijstencombinaties die met een zetel erbij het grootste gemiddelde aantal stemmen per zetel hebben.

lijstnummer of letter lijstencombinatie	restzetel						aantal restzetels
	1	2	3	4	5	6	

restzetel toegekend aan

lijst of lijstencombinatie

Aanvullen met benodigde regels of kolommen

Gaat het om een lijstencombinatie? Zet dan tussen haakjes de nummers van de verbonden lijsten.

Heeft er een toeling plaatsgevonden volgens artikel P 7 of is artikel P 9 of P 10 van de Kieswet toegepast?

Vermeld dit dan hier.

Bij minder dan 19 te verdelen zetels

De restzetels zijn achtereenvolgens toegewezen aan de lijsten of lijstencombinaties die na verdeling van de zetels het grootste overschot aan stemmen hebben. Lijsten die minder dan 75% van de kiesdeler hebben gehaald, komen niet in aanmerking voor een restzetel.

lijstnummer of letter lijstencombinatie (met nummers van verbonden lijsten)	aantal zetels	overschot	aantal restzetels
1	1	157	1
2	0	244	1
3	1	165	1

Aanvullen met benodigde regels.

Verdeling overige restzetels

Hierna waren er nog restzetels te verdelen. Deze zetels zijn toegewezen aan de lijsten of lijstencombinaties die met een zetel erbij het grootste gemiddelde aantal stemmen per zetel hebben. Hierbij heeft iedere lijst of lijstencombinatie niet meer dan één zetel toegewezen gekregen.

Lijstnummer of letter lijstencombinatie (met nummers van verbonden lijsten)	Reeds toegewezen aantal zetels	Gemiddeld aantal stemmen bij toewijzing restzetel	Aantal restzetels
---	-----------------------------------	--	-------------------

Aanvullen met benodigde regels.

Heeft er een toling plaatsgevonden op grond van artikel P 8, of is artikel P 9 of P 10 van de Kieswet toegepast? Vermeld dit dan hier.

12. Verdeling van de zetels binnen de lijstencombinaties

Bij de verdeling van zetels binnen een lijstencombinatie wordt eerst de combinatiekiesdeler bepaald. Vervolgens wordt het aantal stemmen per lijst gedeeld door de combinatiekiesdeler. Dit levert het aantal volle zetels per lijst op. De lijst die na verdeling van de zetels het grootste overschot heeft, krijgt de restzetel(s).

Letter lijstencombinatie	aantal stemmen	aantal zetels	combinatiekiesdeler			
			=			
verbonden lijsten	aantal stemmen	aantal volle zetels per lijst	overschot	toegewezen restzetels	totaal aantal zetels	

Aanvullen met benodigde regels.

Heeft er een toling plaatsgevonden op grond van artikel P 11, of is artikel P 13 van de Kieswet toegepast? Vermeld dit dan hier.

13. Totaal aantal zetels per politieke groepering

aanduiding politieke groepering	lijstnummer	aantal zetels (van groot naar klein)
DP	1	2
PLP	3	2
UPC	2	1

Aanvullen met benodigde regels.

14. Stemmen per lijst met tenminste één zetel

Noteer per lijst de volgende gegevens

aanduiding politieke groepering	lijstnummer	totaal aantal stemmen	totaal aantal zetels
DP	1	473	2

volgnummer op de lijst	naam kandidaat	aantal stemmen
1	Spanner, F.E.A. (Adelka)	134
2	Sneek, N. (Koos)	135
3	Simmons, E.C.	64
4	Patrick, M.A.	38
5	Woodley-Charles, C.A. (Christina)	36
6	Spanner-Carty, R.A.	30
7	Mercera-Gibbs, S.R.	20
8	Murray, M.A.	9
9	Berkef, R.A.	7
	Totaal	473

aanduiding politieke groepering	lijstnummer	totaal aantal stemmen	totaal aantal zetels
UPC	2	244	1

volgnummer op de lijst	naam kandidaat	aantal stemmen
1	Zaandam, R.C. Reginald	67
2	Merkman, R.E. (Reuben)	104
3	Henriquez, E.J. (Elvin)	26
4	Simmons, D.A.U. (Derrick)	14
5	Dulkerk, P.D. (Perla)	9
6	de Jesus, E.M. (Eligio)	6
7	Courtat, R.D. (René)	18
10	Totaal	244

aanduiding politieke groepering		lijstnummer	totaal aantal stemmen	totaal aantal zetels
PLP		3	481	2
volgnummer op de lijst	naam kandidaat	aantal stemmen		
1	van Putten, C.I. (Clyde)	251		
2	McKenzie-Tatem, A.N. (Astrid)	58		
3	Leerdam, R.M.C. (Rechelline)	50		
4	Woodley, C.A. (Charles)	64		
5	Dulverman, L. (Laurens)	18		
6	Spanner-Schmidt, A.C. (Arlene)	20		
7	Richardson, S.E.L. (Sean)	7		
8	van Putten, B.L. (Brenda)	4		
9	Redan, R.A. (Raynaldo)	9		
Totaal (stemcijfer)		481		

14a. Opnieuw tellen van stemmen

Neem dit onderdeel alleen op als er is besloten tot een hertelling. Indien een hertelling heeft plaatsgevonden, worden de onderdelen 3 tot en met 14 uit het proces-verbaal hieronder opgenomen, met inachtneming van de uitkomst van de hertelling.

Gelet op artikel P 21 van de Kieswet kan het centraal stembureau besluiten om (een deel van) de stemmen opnieuw te tellen. Het is bevoegd om de verzegelde pakken met stembiljetten te openen en de inhoud te vergelijken met de processen-verbaal van de stembureaus.

De verzegelde pakken zoals bedoeld in artikel N 9 van de Kieswet zijn:

- geschonden
 ongeschonden

aangetroffen en geopend. De inhoud is vervolgens vergeleken met de processen-verbaal van de stembureaus.

Bij een hertelling van de stemmen is model N 10-1 gebruikt. Eerst is de uitslag van de vergelijking medegedeeld aan de kiezers die bij de zitting aanwezig waren, daarna is de uitslag van de verkiezing aan hen bekendgemaakt.

15. Toewijzing van zetels aan kandidaten en rangschikking per lijst

Noteer per lijst de volgende gegevens.

Aanduiding politieke groepering	DP
Lijst	1
Toegewezen aantal zetels	2

Aanduiding politieke groepering	UPC
Lijst	2
Toegewezen aantal zetels	1

Aanduiding politieke groepering	PLP
Lijst	3
Toegewezen aantal zetels	2

I. Met voorkeur gekozen kandidaten bij 19 of meer te verdelen zetels

De volgende kandidaten zijn met voorkeurstemmen gekozen. Deze kandidaten hebben 25% van de kiesdeler gehaald.

naam	woonplaats	aantal stemmen
------	------------	----------------

Aanvullen met benodigde regels.

Heeft er een loting plaatsgevonden volgens artikel P 15 van de Kieswet? Vermeld dit dan hier.

I. Met voorkeur gekozen kandidaten bij minder dan 19 te verdelen zetels

De volgende kandidaten zijn met voorkeurstemmen gekozen. Deze kandidaten hebben 50% van de kiesdeler gehaald.

naam	woonplaats	aantal stemmen
------	------------	----------------

Aanvullen met benodigde regels.

Heeft er een loting plaatsgevonden volgens artikel P 15 van de Kieswet? Vermeld dit dan hier.

II. Overige gekozen kandidaten

De overige aan de lijst toegewezen zetels gaan naar de volgende kandidaten.

naam	woonplaats	aantal stemmen
Spanner, F.E.A. (Adelka)	Sint Eustatius	134
Sneek, N. (Koos)	Sint Eustatius	135
Zaandam, R.C. Reginald	Sint Eustatius	67
van Pullen, C.I. (Clyde)	Sint Eustatius	251
McKenzie-Talem, A.N. (Astrid)	Sint Eustatius	58

Aanvullen met benodigde regels.

III. Rangschikking kandidaten

De kandidaten zijn gerangschikt in de volgorde zoals hiervoor is aangegeven.

Is er voor een bepaalde lijst sprake van een andere rangschikking? Neem dan de volgende tekst op.

Uitzondering hierop zijn de volgende lijsten:

aanduiding politieke groepering   lijst

kandidaten in volgorde van rangschikking

---

16. Gekozen kandidaten in alfabetische volgorde

<i>naam kandidaat</i>	<i>woonplaats</i>
McKenzie-Talem, A.N. (Astrid)	Sint Eustallus
van Putten, C.I. (Clyde)	Sint Eustalius
Sneek, N. (Koos)	Sint Eustalius
Spanner, F.E.A. (Adelka)	Sint Eustallus
Zaandam, R.C. Reginald	Sint Eustalius

Aanvullen met benodigde regels.

---

17. Bezwaren van kiezers

Tijdens de zitting zijn:

geen bezwaren Ingebracht.

de volgende bezwaren ingebracht: zie gewaarmerkte bijlage met opmerkingen van het stembureau

18. Ondertekening

Datum 20 maart 2015

Naam en handtekening voorzitter

[Handwritten signature]

Naam en handtekening leden

[Faint handwritten signatures and names]

[Handwritten text, possibly a signature or note]

Aanvullen met benodigde regels.

home nieuwsberichten radioreportages features video wie zijn we partners

Zoeken

NIEUWS

Dutch Caribbean Nature Alliance bespreekt toekomst op Saba
 Heropvoedingsprogramma drit jonge drop-outs
 Deel ongeldige stemmen verkiezingen Bonaire toch geldig
 Nieuwe coalitie Sint Eustatius eist meer autonomie
 'Onderwijsfraudeurs moeten geld terugbetalen'

RADIOREPORTAGES

Heropvoedingsprogramma drit jonge drop-outs
 Weinig lokale films op CIFFR
 Regulier onderwijs Curaçao niet klaar voor kinderen met downsyndroom
 Op een andere manier contact maken tijdens Cura Doet
 Dekker stuurt bestuur Scholengemeenschap Bonaire weg

FEATURES

Weinig lokale films op CIFFR
 Ambtenaren op Onderwijs verduistaren een miljoen
 Dekker stuurt bestuur Scholengemeenschap Bonaire weg
 Meer dan duizend kinderen de dupe door sluiting sportterreinen
 Verkiezingsresultaten Bonaire onvoorspelbaar

VIDEO

Nagenieten van carnaval
 Bezorgde burgers komen bijeen
 Nederlandse leerlingen eten kadushi
 Venezolanen op Curaçao voeren actie
 Filmsterren op het Radulphus College

SINT EUSTATIUS BEZORGD OVER EERLIJK VERLOOP VERKIEZINGEN

18 maart 2015

Families zijn woedend dat politieke leiders langs bejaarde Statianen gaan om hun stemkaart te krijgen - foto: John Samson

ORANJESTAD - Op Sint Eustatius maken veel mensen zich zorgen over een eerlijk verloop van de verkiezingen. Nog nooit zijn er zoveel partijen die meedoen aan de raadsverkiezingen op het eiland.

Een grote groep Statianen denkt dat er gesjoemeld wordt. "Je hoort een heleboel rare verhalen. Bij het referendum in december zouden er een heleboel stemkaarten zijn gebruikt van mensen die niet meer op Statia wonen", vertelt Boni Ellis. "Ze zeggen dat alles nu geregeld is, maar dat geloof niemand."

Een bijdrage van verslaggever John Samson

Machtigingen

Ook in de tuin van het stembureau zijn mensen sceptisch. Verkiezingsadviseur Carina Slidding verzekert dat er niet gesjoemeld wordt. "Het zijn de politici die roepen dat je hier met zes kaarten kan komen stemmen. Mensen geloven hen, maar het is echt niet zo. Je mag maar met twee machtigingen aankomen."

Na de onregelmatigheden bij het referendum in december 2014, heeft de gemeente geprobeerd om het bevolkingsregister op te schonen. Voor de verkiezingen van de Stataanse eilandsraad is dit nog steeds niet helemaal in orde. "Het grootste gedeelte is opgeschoond. Het is een proces", aldus Slidding.

Bejaarden

Er zijn verschillende incidenten gemeld rondom het ronselen van stemmen door politici en hun aanhangers. Families zijn woedend dat politieke leiders langs de bejaarde Statianen gaan om hun stemkaart en machtiging te krijgen. De bejaarden hebben spijt dat ze zich hebben laten overhalen. Zo ook de 97-jarige Butar Timber. Voor haar is het vandaag toch goed afgelopen, want zij heeft op de valreep een nieuwe stemkaart kunnen krijgen.

Voor de 76-jarige moeder van Maya Leon-Pandt is het misschien te laat voor een nieuwe stemkaart. "Ik kon meteen aan haar gezicht zien dat ze er spijt van heeft, want het is een partij waar ze nooit op stemt. Ze hadden toch beloofd dat ze dit keer niet achter de bejaarden aangaan?", zegt Leon-Pandt.

Nog nooit heeft het eiland met 2.435 kiezersrechtigen zes partijen gekend. De strijd gaat over de band met Nederland en welke partij welvaart kan brengen voor de Statianen. Op Sint Eustatius kunnen veel mensen moeilijk rondkomen. Een heel brood kost gemakkelijk tussen de 5 en 6 dollar door de hoge importkosten en uitblijven van prijscontrole.

De Statianen hopen dat ze het eindelijk financieel vooruit gaan na de verkiezingen en dat de dure levensmiddelen goedkoper worden. Het eiland kampt met een hoge werkloosheid en de mensen die wel werk hebben krijgen niet genoeg betaald omdat ze vaak laaggeschoold zijn. Geschat wordt dat zo'n 10 procent van de bevolking anaalfabeet is.

ARUBA

CURAÇAO

SINT MAARTEN

NEDERLAND

BONAIRE

SABA

SINT EUSTATIUS

PAPIAMENTU

Bal nos site na Papiamentu .

UITGELICHT

Antilliaans Dagblad

Koeljers onderzoekt seksueel misbruik

Voorzitter Ronald Koeljers van de naar hem genoemde commissie gaat onderzoek doen naar de twee gevallen van seksueel misbruik door katholieke paters op Curaçao, die in het televisieprogramma 'Dit is de Dag' van de Evangelische Omroep (EO) zijn belicht.

Lees verder in het Antilliaans Dagblad

Caribisch Netwerk
 2.119 personen vinden Caribisch Netwerk leuk

Sociale plug-in van Facebook

NuStar

Voor ongeveer 250 inwoners hangt hun toekomst mogelijk af van de verkiezingsuitslag. NuStar Energy, de grootste werkgever op Sint Eustatius, heeft haar werknemers in een brief gewaarschuwd dat zij goed moeten letten op wie ze stemmen. De huidige eilandsraad heeft vlak voor de verkiezingen aan motie ingediend om zo'n 6 miljoen te gaan afdwingen van het bedrijf. Mocht de motie na de verkiezingen uitgevoerd worden, dan dreigt het oliebedrijf te vertrekken naar het naburige Sint Kitts.

Door John Samson

Like 10

Tweeten

Gerelateerde Artikelen:

1. Sint Eustatius straft coalitiepartijen
2. Nieuwe coalitie Sint Eustatius eist meer autonomie
3. Rutte brengt geschenk voor medische school
4. Rechter Wit adviseert over referendum Statia
5. Statia referendum blijft onderwerp van discussie

» Terug naar overzicht

----- Forwarded message -----

From:
Date: Mon, Mar 2, 2015 at 9:42 PM
Subject: Fwd: Fw: FW: Scan from PRT201
To:

----- Forwarded message -----

From:
Date: Mon, Mar 2, 2015 at 11:49 AM
Subject: Fw: FW: Scan from PRT201
To:

Good day

The undersigned Mr. [redacted] is approaching you with the following request. Attached to this email you will receive a document which represents a written proxy. The reason for this is that seeing that your not on the Island but received a voting card because your eligible to vote.

I'm kindly requesting your cooperation to allow me to vote on your behalf during the upcoming island council election. Please sign were I put the cross and returned it to me by email as soon as possible.

With kind regards,

Mr.
Candidate # [redacted] on the list of
Mdb: